

Citation style

Pánek, Jaroslav: Rezension über: Jiří Mikulec, Kostel sv. Jana Křtitele a karmelská zbožnost v Bystrém, Bystré: Římskokatolická farnost Bystré u Poličky, 2017, in: Český časopis historický, 2018, 1, S. 297, DOI: 10.15463/rec.1256102512

český časopis historický

copyright

This article may be downloaded and/or used within the private copying exemption. Any further use without permission of the rights owner shall be subject to legal licences (§§ 44a-63a UrhG / German Copyright Act).

fie v angličtině přispěje i v mezinárodním měřítku ke zpřesnění a konkretizaci výzkumu manýristické hudební kultury v Praze na přelomu 16. a 17. století. Obohatí rovněž naše představy o kulturních kontaktech mezi střední Evropou, Nizozemím a Itálií.

Jaroslav Pánek

Jiří MIKULEC

Kostel sv. Jana Křtitele a karmelská zbožnost v Bystrém

Bystré, Římskokatolická farnost Bystré u Poličky 2017, 32 s., 22 obr., 2 plánky, ISBN 978-80-270-2149-9.

Drobná publikace se po všech stránkách vymyká lokálním, zpravidla kompilativním průvodcům po památkách. Je založena na rozsáhlém archivním výzkumu (Národní archiv v Praze, Státní okresní archiv Svitavy se sídlem v Litomyšli, soukromý archiv, staré tisky) a hlavně na autorově mnohaletém bádání o zbožnosti v českých zemích 17. a 18. století, jehož výsledky byly předběžně shrnuty v monografii *Barokní náboženská bratrstva v Čechách* (Praha 2000; recenze ČČH 101, 2003, s. 137–140).

Konkrétní projevy karmelské zbožnosti osvětlil Jiří Mikulec na příkladu škapulířového bratrstva, které vzniklo ve východočeském městečku Bystrém v předstihu před většinou ostatních korporací tohoto druhu (1683) a zaniklo v důsledku josefínských reforem v letech 1783–1785. Autor začlenil stoleté působení bratrstva do dlouhodobého vývoje náboženského života při kostele, který byl středověkého založení, ale v nynější podobě vznikl až v době vrcholného baroka (1722–1736); učinil tak se zřetelem k obecným proměnám církevních poměrů v Čechách. Reprezentativní mikrosondou ukázal úlo-

hu místní vrchnosti a státní reglementace při utváření a proměnách komunity měšťanů a poddaných z okolních vesnic, ve společenství, které mělo jak duchovní, tak i společenské (prestižní) poslání. Vystihl specifické rysy barokní religiozity, jež se soustřeďovala k propojení pozemského života s posmrtným a volila k tomu osobité formy vyznávání víry a její prezentace i kolektivně provozované rituály. Naznačil rovněž setrvačnost v chápání duchovních potřeb člověka a jejich naplňování v životě venkovského obyvatelstva v poosvícenském období a dokonce i v době komunismu. Vývoj od konce 17. století do současnosti (zejména poutě) zde dokládá rysy kontinuity nejen v mariánské úctě na daném místě, ale i v utváření mentálního sepětí mnoha generací.

Slovní výklad je doplněn kromě podrobného popisu kostela (s důrazem na mariánské motivy) a tematické bibliografie také důkladně komentovanou ikonografií. Mikulcova brožura je zdařilou ukázkou účelného propojení výzkumu obecných otázek církevních a náboženských dějin s názornou konkretizací prostřednictvím lokální mikrosondy.

Jaroslav Pánek

Marek LOUŽEK –

Jana ČECHUROVÁ (eds.)

Marie Terezie. 300 let od narození

(= publikace č. 39/2017)

Praha, Institut Václava Klause 2017,

116 s. + 8 obrazových příloh,

ISBN 978-80-7542-039-8.

Exprezident Václav Klaus, ač jeho vzdělání nespadá do humanitních oborů, jeví živý zájem o historické problémy a zařazuje se tak mezi menší část našich obyvatel, kte-